

„zvér, var“, ver—ber—berv, brav, permanse nahaja v mitologiji Keltov; bilo je njihovo poljsko znamenje, in ker ta žival je viditi na noriških kamnih, so gotovo Noričani bili Kelti.

Al prosimo Vas, jenjajte! — ta žival, znamenje zime ¹⁾, se tudi nahaja v škandinavskem mitu ²⁾, pozna jo mitus asirskega Adonisa, — smeli bi toraj z ravno takošno pravico terditi: Noričani niso bili Kelti, marveč Škandinavci, ali pa Asirci. Dalje: keltiški mitus nič ne vé od vepra v takošnem pomenu kakor Suidas piše od Noričanov, in Dietmar od ratarskih Slovanov. Od Noričanov piše Suidas, da je veper, poslan po božanstvu, polje poškoval, dokler ga ni virun, možak zaklal in na rame djal; — in od polabskih ratarjev piše Dietmar, da se je veper prikazal, kadar se je kak punt približeval ³⁾. Pri obojih je tedaj ta žival bila znamenje nesreče. Pa tudi brez teh gotovo ne od Suidata in ne od Dietmara prav razumljenih povest, imamo še mitologiški temelj, ker v indiškem bogočastju Višnuta nahajamo kot temitelja (domitor) vepra in s priimkom: vira, Viras = mož, junak.

Razun Višnuta se tudi Shiva kot božanstvo bornega vremena (Sturm) in hudega vetrovja veli Varahadeva ⁴⁾, na koroškem kamnu nahajamo lastno ime: Vercombogus, to je, Verkombog. To ime smo že v spisu „kdo so bili Ambidravi?“ za slovensko spoznali, vendar ga nismo po gramatiki prav razložili, rekši, da je sestavljeno iz ver kom bog, aper ut deus. Ker ta razlaga ni po postavah slovenskega jezika, jo tedaj zaveržemo, in vesel nas, da smo v tej besedi našli obliko starega imena (substantiva), ktere nikjer ne najdemo kakor v lastnih imenih: Radom, zato Radomljani, Lukom, zato Lukomljani, Vojkom, ime mesta pri nekdanjih polabskih Slovanih, in v slovaški besedi parom v prislovcu: „Idi do paroma“ (zlodej naj te vzame, geh' zum T....) od sanskritske: para, hostis, Feind, sovražnik, zato slovenska šentavnica: „ti para“, kar je Kollar krivo z besedo perun primerjal. Mi smo jo primerjali z besedo paria, parias, imenom nar zadnje indijske kaste, kar ni krivo, ker parias to pomeni kar para, der Verhasste, sovraženi človek. Verkombog se toraj natanko vjema z indiško besedo Varahadeva. Lastne imena Verk, Verkina, Verkonja, Verkomšek so še zdaj po slovenskem Štajeru.

Naj bi pa Keltomani za tega voljo ne se ponašali, rekši: „beseda Ver, Verk je keltiška, — v Galii je rod Vercai in v Rhaetii so kamni z imenom Vercabius itd., tudi ime bogus je keltiško, ker keltiško ime je Hibisbogi“ itd. Sedaj jim le-to povem, da bom pomen teh enakoglasečih pa ne enako pomenjajočih imen v svojem delu obširno pretresoval in pa dokazal, da Verkombog je čisto slovensko ime. (Dalje sledi.)

Smešnica.

Nek učenec latinskih šol, prestavlja nemško na slovensko, se spodtakne pri besedi „teleskop“ — in upraša: kako bi se ta ptujka naj bolje posloveniti dala? Učitelj si čelo poriblje in kečko pomeša ter reče: „Ne vém, kaj bo ž njo začeti; iskal sem je v slovnikih pa je nisem nikjer našel; berž ko ne je slovenskim slovniciarjem čisto ptuja. Treba bode, da ji koréna poiščemo“. Na to se oglasi drug učenec in veli, da so si jo Nemci prekerstili in „Fernrohr“ nazvali. Na to učitelj z glavo pomajaje odgovori: „Mislite? — Kdo vé — jaz ne verjamem! Kdor tanko uho za slovenščino ima, bo hitro osledil, da ta beseda je slovenskega korena. Skusimo jo le na drobno razkrojiti: —

„tele, teleta“ in „skopam, skopati“. „Ali ni tako? kaj ne da?“ — Vsi učenci pa debelo gledajo, kako jim je njih učitelj tele skopal iz „teleskopa“. — Če morebiti kdo misli, da je to smešnica ismišljena, mu rečem, da je gotova skoz in skoz. Le šolo, kjer tak učitelj uči, zamolčim občinstvu.

J. Pavalec.

Novičar iz avstrijskih krajev.

Iz Siska 31. maja. Koruze se je spet 12.000 vagánov pokupilo, cena pa ni višje šla, prodajal se je vagán po 3 fl. 20 do 45 kr. Pšenica pančovska je po 5 fl. 45 kr. do 6 fl. 15 kr., bečkereška po 6 fl. do 6 fl. 25 kr., soršica (napolica) po 4 fl. 15 do 45 kr., oves po 1 fl. 52 kr. do 2 fl. V Karlovcu bi bili Teržanci veliko pšenice kupili; ker pa jim je cena previsoka bila, je niso veliko vzeli. Da bi žitna cena dolgo stanovitna ostala, ni misliti. Vreme je prav toplo.

Iz Celovca. C. k. ministerstvo kupčijstva je c. k. staviteljskemu deželnemu vodstvu ukazalo, naj prevdari in popiše vse dela, ktere so na Dravi potrebne, da se reka ta od Belaka do Marburga za vožnjo parnih ladij (Dampfschiffe) pripravna napravi.

Od Svetinj poleg Ljutomera na Štajar. 2. junija. Pri nas je, kar letino zadeva, hvala Bogu! še vse lepo in dobro, in ker dnara pomanjkuje kamor koli se človek oberne, se ljudje tolažijo z obilimi pridelki, ki jih pričakujejo na polji in vinogradih. V vinogradih je le tisti znani mraz precej škodoval, kakor tudi na sadnem drevju; sadja tedaj ne bo ravno obilo, posebno v dolinah ne, — pa da bi le to srečno dozorelo, bomo vendar še zadovoljni.

Ravno taka je tudi okoli Radgone. V mojem vinogradu sem našel na bikih (konjičih) do 18 grozdčev, — dosti, pa vendar ne preveč, ker je gorica močna. Tudi je povsod zapaziti velika različnost v rasti očesic, nektore pa celó spijo na riznikih kakor na bikih; uni mraz je tega kriv. Ako vendar z božjo pomočjo ostane to, kar je osnovljeno, bi se znalo letošnje leto po obilosti 1848temu ali 49temu primerjati. — Suša je pri nas velika.

Sliši se, da bo od Maribora čez Ptuj skozi Ormuž železnica se napravila. Zna biti potem, da se bo našemu tukajšnjemu obilnemu premogu kakošna barantija odperla. Zapazil sem prejšnje leto nekoč premog; pobaram tedaj lastnika, je li ga rabi? Odgovori mi, da ne, in da ga je že veliko na cesto zvozil. Ko mu rečem, da mu za vsako stoto (cent) 12 krajc. sreb. dam, me debelo pogleda. „Čemu pa vam bo ta kamen?“ me vpraša. Kuril si bom ž njim mu odgovorim. „To ni mogoče!“ misli želarček. Vendar poskusi tudi on, in ga nanosi 3 košare v svojo peč — pa kako se začudi, ko ta kamen začne tleti in tako vročino dajati, da mu slabo peč razgnati žuga in da mora okna in vrata odpreti. Zdaj še le mi veruje, da je premog za kurjavo. „Ti smerdljiva merha ti! kdo bi bil kaj tacega mislil — pa topla izbica je pozimi veliko vredna“ — pristavi. Jančar.

Od sv. Andreja iz Moravske fare 4. junija. Preteklo nedeljo popoldan *) ob 5. uri so se pridervili sivo-črni oblaki sem od Save, in hipoma se ospé suha, kakor golobje jajca debela toča, ki je v naši fari spet tri soseske: Verhpolsko, sv. Andreja in spodnje Koseze hudo zadela; začela je nevihta v spodnji in gornji Javoršici in se vlekla čez Verhpolje, Stegne, sv. Andreja, Dvorje, Selo, Goričico, Imenje, Verhe, Gorenje in Hrib. Dosti kmetom je polje tako hudo zdelala, da za sternéno jim ne bo treba serpa v roke vzeti. Strašno je bilo slišati ropotanje toče in šumenje viharja, ki je bil tako silen, da je več kozolcov polomil; po hišah pa je bilo jokanje in upitje, da je bilo joj — zakaj že štiri leta zaporedoma so bili hudo glada ter-

*) Slišali smo, da ravno ta dan je tudi na Štajarskem blizo Celja toča zlo bila. Da bi pač to le prazna govorica bila! Vred.

¹⁾ Pausanias VIII. 46. 1. str. 492.

²⁾ Creuzer „Symb.“ II. 98.

³⁾ Dietmar edit Steinhart VI. 65.

⁴⁾ Amarasinha ed. Paul. str. 33.

pinčeni in zdej so reveži že komaj ječmena čakali se še enkrat kruha do sitega najesti, pa spet je to upanje preč. Res žalostno je, če pomislimo v 5 letih trikrat tako hudo točo, preteklo jesen pa terdo slano, ki ste ubogim kmetom skorej vès pridelk pokončale. Kaj bojo zdej reveži s svojo družino počeli? Davki so od več let zastani, dolgovi imajo čez glavo, naj potrebnejša živina je prodana, kam se hočejo obrniti, s čem plačila odrajtati, ker še za življenje ne bo? Pač so v resnici živega usmiljenja vredni!

J. Lavrač, župan.

Novičar iz raznih krajev.

Vradni dunajski časnik „Wien. Zeit.“ oznanja, da v spomin srečnega poroda presv. cesarice so po kronovinah avstrijskega cesarstva zložili dobrotniki 436.459 fl., ki so bili deloma darovani milodarnim napravam, deloma pa razdeljeni med posamne uboge, in da so cesar to razodetje lojalne udanosti s posebnim veseljem v znanje sprejeli. — V pondelj ob eni je bil na Dunaji res poslednji (14.) zbor avstrijskih, rusovskih, turških, francozkih in angleških pooblastencev zavolj sedanje vojske; namen tega zbora je bil, še en svèt avstrijske vlade (kteri pa še ni znan) v prevdarek vzeti ali pa naravnost skleniti pogajanje, ki že pet mescov terpi brez dosege zaželjenega vspeha. Avstrijska vlada je še enkrat poskusila zastran tretjega člena pravde (černega morja) zediniti nasprotne misli v vojski zapopadenih vlad, — toda zastoj; rusovska pooblastenca sta rekla, da sta pripravljena, ta novi nasvèt svoji vladi vediti dati, ker bi utegnil biti podlaga za dognanje mirne sprave; pooblastenca francozki in angleški pa sta z malo besedami rekla, da nimata oblasti, se spuštati v daljno pretresovanje in tedaj naj se konec naredi obravnavam; ravno tako sta odgovorila turška poslanca. Na to je avstrijski minister, obžalovaje ne doseženo porazumljenje, končal zbor, ob enem pa obljubil, da avstrijski cesar bo zmiraj pripravljen vse storiti, da bi se navskriž-misli zedinile. — V torek je že minister Palmerston angleškemu državnemu zboru napovedal, da mu bo dal poslednji svèt avstrijske vlade vediti. — Iz Berlina se piše, da avstrijska vlada, ki ima svojo armado na poljski meji, bo v prihodnje le čakala, kaj se bo godilo; iz zaveze francozko-angleške ni sicer stopila; ker pa te mislite na drugi poti svoj namen doseči in niste zadovoljne s predlogom avstrijskim, ne bo šla avstrijska vlada z njima v vojsko. — Iz Krima se te dni ni nič važnega novega slišalo; general Pelissier je pisal 30. maja: „vse gré po sreči, naše ladije so se iz azovskega morja vernile; pri berdu Berdianskem je pokončano 106 rusovskih kupčijskih ladij. V Jenikalim smo pustili v brambo morske soteske posadko od 6000 Turkov. Ker so se rusovske oblasti v Geniči (mestu na naj daljnem koncu soteske Arabatske) branile magazine in 90 ladij nam z lepo izročiti, je admiral Lyons mesto bombardoval, armado pregnal in vse pokončal.“ — V Toulonu in Marseillu se zbirajo franc. in angl. ladije, ki imajo naglo ma 30.000 vojakov in 15.000 konj v Krim pripeljati, ker se zavezniki pripravljajo z vso silo Ruse napasti in jim Simferopolj vzeti; pravijo zdaj, da Simferopolj je ključ, ki jim mora odpreti Sevastopolj. — Na Španjskem žuga spet hud punt. Stranka Karlovcov (Carlisten), to je tista stranka, ki derži z nasledniki samovoljno po kralji Ferdinandu VII. (1830) odstavljenega Don Karlosa in ktera terdi, da je sedanja kraljica le po krivici prišla na tron španjski, se vnovič vzdiguje po mnozih krajih te dežele in od tistega časa, ko je državni zbor sklenil prodaj cerkvenih lastnin, toliko huje, ker je večina škofov razžaljena po ti novi postavi in se duhovni očitno vdeležvajo punta; oboroženi in s križem v roki hodijo od kraja do kraja in kličejo ljudstvo na noge „zoper sovraž-

nike, krivoverce“. Ministerstva predsednik se sicer nadja, da bo zaterl punt, pa veliko kervi se bo gotovo prelilo. Katalonija je v obsedni stan djana. — Deržavni zbor v Turinu je z 95 glasovi zoper 23 poterdil postavo zastran samostanov. — Francozka vlada je izgovorila, da mleko ni le pijača temuč tudi potrebna hrana, tedaj je 50 frankov kazni postavila na blodenje mleka. — Rusovski stotnik (Hauptmann) Birulov je še le 23 let star, pa že služi 24 let; — kako to? bo marsikdo uprašal. Takole: 8 let res že služi cesarja, — 6 mescov je bil pri armadi sevastopoljski; ker po ukazu cara Nikolaja vsak mesec službe tam za leto velja, šteje potem že 14 let; dalje je ovenčan z redom sv. Ane in Vladimirovim, s križcem reda sv. Jurja in pa s častnim mečem, kar spet za 10 let šteje — intako že v vsem skupej 24 let služi. — Egiptovski princ, brat pašata egiptovskega, je ravno zdaj v Pariza; vse ga občuduje, ker še le 22 let star že vaga 2 centa in pol. — Na Angležkem je že 578 hranilnic (šparkas). — Iz Hünigena na Francozkem, kjer umetno izrejajo ribe, so mesca januarja in februarja čez milijon ribjih iker (jajčkov) po deželi in zunaj dežele razposlali; iz vsih so se oživile mlade ribice.

Presajena rožica.

Se po logu sprehajaje
Najdem mlado rožico,
Ki prijazno z glavo maje,
Pa le z glavo žalostno.

Ko jo vidim tak' maleti,
Se zasmili mi v serce,
In iz goše hočem vzeti
Nesti v ravno jo polje.

Goste goše tma jo krije,
Rahla zemlja ne redi,
Sončna luč je ne obsije,
Oprostenja hrepeni.

In izkopljem korenino,
Nesem z loga tamnega
Na svitlo prostó ravnino,
V rahlo njivico polja.

Tu redi jo zdaj gredica,
Sonca žarki cvet svitile,
Z neba jo pojí rosica,
Rajsko zdaj razcveta se.

J. M-i-r.

Pogovori vredništva.

Gosp. Mih. Gor. iz Verh. na Gor.: Prosimo, da na vprašanje zastran „živinozdravilskih bukev“ pogledate odgovor v 38. listu v „pogovorih vred.“ Kar se pa vezanja omenjenih bukev tiče, se vsaki dozda na svitlo danih treh delov zamore tudi za-se in posebej vezati dati. — Gosp. Rož v P. poleg Brešce: Bl. tiskarnica ni prejela nobenega pisma, sicer bi Vam bila gotovo odgovor dala. Naročujejo se pa „živinozdr. bukve“ tako, da za vsako pòlo se plača 4 krajc. in 40 krajc. se vloží za aro poslednjih 10 pòl. Dosihmal je (brez všteti podob) 35 pòl na svitlem. — Gosp. Jož. E. v K.: Pred ko ne bomo Vaš spis vzeli v „Novice“, toda prosimo za poterpljenje. — Gosp. J. L. v Št. M.: Nam je prepozno došlo. — Gospodoma J. V. v Zar. in A. L. v Sor.: Serčna zahvala za lepe „Koledar.“ doneske! — Gosp. Zav. v C.: Vipota pride berž ko bo moč.

Stan kursa na Dunaji 6. junija 1855.

Obligacije	5 %	79 1/2 fl.	Esterhaz. srečke po 40 fl.	83 fl.
deržavnega	4 1/2 %	69 „	Windišgrac. „	20 „ 27 1/2 „
dolga	4 %	63 „	Waldstein. „	20 „ 29 „
	3 %	49 „	Keglevičeve „	10 „ 10 „
	2 1/2 %	40 „	Cesarski cekini.	5 fl. 48
Oblig. 5% od leta 1851		B 96 1/2 „	Napoleonor (20 frankov)	9 fl. 48
Oblig. zemljiš. odkupa 5%		70 „	Suverendor	17 fl. 7
Zajem od leta 1834 . . .		221 „	Ruski imperial	10 fl. 5
„ „ 1839 . . .		117 „	Pruski Fridrihsdor . . .	10 fl. 26
„ z loterijo od leta 1854		104 1/8 „	Angleški suverendor . .	12 fl. 21
„ národní od leta 1854		84 7/8 „	Nadavk (agio) srebra:	
			na 100 fl.	27 1/4 fl.

Loterijne srečke:

na Dunaju } 2. junija 1855: 71. 74. 73. 8. 44.
v Gradcu } 44. 41. 20. 5. 68.
Prihodnje srečkanje bo na Dunaji in v Gradcu 16. junija 1855.